

Prohlášení Odboru lesního hospodářství ČAZV, České lesnické společnosti, z.s. a Lesů České republiky, s.p. k ochraně „starých lesů“

Nedávno se v médiích objevila kampaň organizace Greenpeace „Nekácejte!“ s požadavkem zastavení těžby (kácení) lesů starších 120 let, a to přinejmenším v lesích státních. Jakkoliv chápeme zájem veřejnosti o stav a budoucnost našich lesů, takto formulovaný požadavek považujeme za nelogický a nevhodně formulovaný. Nelze zaměňovat cenné přírodně blízké lesní ekosystémy s libovolným lesním porostem ve věku 120 let. Ponechme tedy stranou situaci v národních parcích a rezervacích s omezeným až vyloučeným hospodařením, kde je podobný přístup samozřejmý (více než polovina lesů nad 120 let spadá do některé formy chráněných území), a podívejme se na situaci z hlediska lesů hospodářských a dalšího využívání lesů.

Věk 120 let a více byl a je v řadě případů pro hospodářské lesy přiměřený z hlediska těžby a někdy i příliš nízký. Dnes již většina vlastníků nehospodaří s cílem maximální objemové produkce, ale v minulých desetiletích byli a jsou lesníci spíše zastánci produkce hodnotové, tedy produkce silnějších cennějších sortimentů. Ty lze dosáhnout až ve vyšším věku. Při přechodu na jemnější způsoby hospodaření pak bude vyšší věk jednotlivých těžebných stromů normou. Absurdní by byl uvedený přístup v případě kvalitních porostů dubu, kde je plánovaná doba obmýtí i podstatně vyšší. Jinými slovy, lesní hospodáři se v minulosti snažili věk mýcených porostů spíše zvyšovat i výrazně nad uvedenou hranici, právě s cílem dosažení větší kvality a hodnoty produkce v zájmu zachování lesnictví do budoucna. Podívejme se blíže na uvedené argumenty.

Ve starších porostech zcela nepochybně můžeme počítat s vyšší biodiverzitou stanovišť a organismů. Toho je pak možno dosáhnout i v rámci „běžného“ hospodaření při zvyšování druhové, věkové a prostorové rozrůzněnosti porostů. Dnes je část dřevní hmoty ponechávána na přirozený rozpad a logicky lze předpokládat, že pokud dané organismy přežily dosud, tak při zlepšení podmínek budou jenom podpořeny. Dokladem je již nyní šíření řady chráněných organismů, navzdory hospodářskému využívání lesů, ochrannými opatřeními jsou pak často spíše ohrožovány.

„Staré“ lesy mají určitou kapacitu poutání uhlíku, po dosažení rovnováhy mezi produkcí biomasy a jejím odbouráváním pak představují jen jakési limitované úložiště. Naopak hospodářské lesy mohou představovat stálý odběr uhlíku z atmosféry díky obnově lesů a ukládání dřeva do trvanlivějších produktů. Intenzita poutání souvisí s čistou produkcí, nikoli s hrubou produkcí ekosystémů, na to „ekologové“ často zapomínají. Pro mitigaci klimatické změny tak mají význam „narůstající“, nikoli „rovnovážné“ lesy.

Nelze opominout ani argument, že „staré“ či „přestárlé“ porosty citlivěji reagují na stresové faktory ať již ve formě meteorologických extrémů, jako je sucho či v podobě biotických škodlivých činitelů, jako je podkorní hmyz či houbové patogeny – přinejmenším v případě běžných hospodářských lesů, jejichž druhové složení i věková struktura jsou převážně uniformní. Pravidelná obnova lesů je zajištěna lesním zákonem a zodpovědné lesnické hospodaření by mělo mít za cíl udržet vyrovnanou věkovou strukturu lesních porostů a tím zajistit jejich lepší adaptaci v období změny klimatu, ale zároveň zachování konkurenceschopnosti lesního hospodaření pro budoucí generace. Ponechání současných „starých“ hospodářských lesů jejich osudu by naopak pravděpodobně vedlo k jejich plošnému rozpadu.

Z hlediska environmentálních cílů lesnictví je tak nejvíce žádoucí racionální a diverzifikované lesní hospodářství, umožňující sladit výše uvedené cíle při zachování hospodářského využívání lesních porostů.

V Praze dne 19. května 2023